

Spis treści

Przedmowa	7
----------------------------	---

Część I. Teoretyczne problemy opisu znaczeń słów

1. O rozumieniu prototypu i stereotypu we współczesnych teoriach semantycznych	11
2. Profilowanie a inne pojęcia opisujące hierarchiczną strukturę znaczenia	17
3. Punkt widzenia nadawcy w znaczeniach leksemów	23

Część II. Obraz człowieka, jego właściwości i zachowań

4. Obraz umysłu człowieka w świetle danych językowych. Rekonstrukcja „naiwnej psychologii”	37
5. Uwagi o przeciwstawieniu wiedzy i sądu	47
6. Pamiętanie i przypominanie sobie w świetle danych języka polskiego	53
7. Obraz sumienia w języku polskim na tle porównawczym	66
8. Różne rozumienia wyrazu <i>godność</i> we współczesnej polszczyźnie.	76
9. Nazwy pokory, pychy i pojęć pokrewnych	93
10. Jeszcze w sprawie rozumienia dobra i dobroci	107
11. Pojęcie winy i jego różne rozumienia w językach polskim i rosyjskim	117
12. O przyznawaniu się do winy i aktach pokrewnych (pol. <i>skrucha</i> i <i>pokuta</i> , ros. <i>раскаяние</i> (<i>raskajanie</i>) i <i>покаяние</i> (<i>pokajanie</i>))	125
13. O rozumieniu odpowiedzialności w wypowiedziach Jana Pawła II	133
14. O znaczeniach współczesnych i ewolucji semantycznej wyrazów <i>gorszyć</i> (<i>się</i>), <i>zgorzyć</i> (<i>się</i>) i <i>zgorzenie</i>	138
15. Nazwy tęsknoty w różnych językach.	143
16. Obelga jako akt mowy	150
17. Określenia percepcji węchowej w języku polskim	160

Część III. Obraz przestrzeni

18. Nazwy cech przestrzennych przedmiotów w perspektywie porównawczej	171
19. Znaczenia przenośne polskich przymiotników wymiarów	184
20. Opozycja ‘wierzch’ – ‘spód’ jako składnik językowej konceptualizacji przestrzeni	207

Część IV. Obraz czasu

21. Polskie przymiotniki jako sygnały aktualizacji temporalnej wypowiedzi . 217
 22. Przymiotniki temporalne na tle ogólnej językowej konceptualizacji czasu 227
 23. Określenia temporalno-duratywne przy czasownikach ruchu: analiza
 zależności aspektowych 237

Część V. Słowo wobec *sacrum*

24. Wypowiedzi religijne jako forma uczestnictwa w *sacrum*. 251
 25. O istocie, zakresie i cechach swoistych języka religijnego. 256
 26. Pojęcie ofiary w polu semantycznym dawanania. Rozumienie ofiary
 w chrześcijaństwie 264
 27. Dzieje i współczesne rozumienie wyrazów *duch* i *duśza* 273
 28. Oblicza prawdy. Pojęcie prawdy z perspektywy semantycznej. 283
 29. Kontrowersje wokół pojęć winowajcy i dłużnika w tłumaczeniach
 Modlitwy Pańskiej 289
 30. O nowych przekładach tekstu Błogosławieństw 299

Bibliografia 311

Wykaz skrótów 332

Posłowie [Agnieszka Mikołajczuk] 333

Wykaz materiałów ilustracyjnych. 337

**Wykaz publikacji źródłowych (zawierających zebrane w niniejszym
 tomie teksty).** 339

**Bibliografia prac Profesor dr hab. Renaty Grzegorzczukowej
 opublikowanych w latach 2007-2012** 343